

DOC.DR.SC. DARIJA VRANEŠIĆ BENDER, PREDSEDNICA ORGANIZACIJSKOG ODBORA KONGRESA UKAZALA JE NA VAŽNOST PREPOZNAVANJA PROFESIJE NUTRICIONISTA U SKLOPU ZDRAVSTVENOG SUSTAVA

HRVATSKO DRUŠTVO NUTRICIONISTA I DIJETETIČARA

AKTUALNO O NUTRICIONIZMU I DIJETETICI

DOAJEN NUTRICIONIZMA DR.SC. IGNAC KULIER ISTAKNUO JE BROJNE PREDNOSTI KONZUMACIJE MAHUNARKI, BUDUĆI DA JE FAO PROGLASIO 2016.GODINU GODINOM MAHUNARKI. NA SLICI S PROF.DR.SC. ŽELJKOM KRZNARIĆEM, PREDSEDNIKOM HRVATSKOG LIJEČNIČKOG ZBORA

U ZAGREBU JE OD 10. – 11. LIPNJA 2016. U ORGANIZACIJI HRVATSKOG DRUŠTVA NUTRICIONISTA I DIJETETIČARA ODRŽAN MEĐUNARODNI KONGRES „NUTRICIONIZAM I DIJETETIKA 2016“ KOJI JE OKUPIO 300 SUDIONIKA IZ 9 ZEMALJA EUROPE. KROZ VIŠE OD 40 PREDAVANJA TIJEKOM DVA DANA, STRUČNJACI S PODRUČJA NUTRICIONIZMA I DIJETETIKE IZ HRVATSKE I EUROPE, RAZMIJENILI SU ISKUSTVA U OVOM VAŽNOM PODRUČJU ZA SVAKODNEVNI ŽIVOT I ZDRAVLJE POTROŠAČA

Jedan od ciljeva kongresa je promicanje struke nutricionista i dijetetičara, budući da profesija nutricionista i dijetetičara još uvijek nije adekvatno prepoznata u okviru zdravstvenog sustava. Stoga je Hrvatsko društvo nutricionista i dijetetičara uputilo zamolbu Ministarstvu zdravlja s potpisima približno 200 sudionika za uvrštavanje zanimanja nutricionist/dijetetičar u Uredbu o nazivima radnih mjesta u javnim službama, kako bi se to zanimanje uvrstilo u službene klasifikacije zanimanja. Predsjednica Hrvatskog društva nutricionista i dijetetičara, **doc.dr.sc. Darija Vranešić Bender** istaknula je kako je profesija nutricionista i dijetetičara u Republici Hrvatskoj sve više tražena, no potrebno je uvesti je i u službene državne akte, budući da se u ovome trenutku rad nutricionista u javnim službama ne evidentira adekvatno. U prilog značaju i rastu interesa za profesiju nutricionista i dijetetičara govorila je i zamjenica predsjednice Europske federacije udruženja dijetetičara [EFAD], **Annemieke van Ginkel** iz Nizozemske. U svojem izlaganju pokazala je i rezultate cost-effectiveness analize koja je pokazala kako se za svaki euro, utrošen na nutricionističko savjetovanje bolesnika, društvo dobiva natrag približno 14,00 – 63,00 EUR. Ušteda se odnosi na poboljšanje zdravstvenog statusa bolesnika, smanjeni trošak za zdravstveni sustav i poboljšanje produktivnosti populacije. Na europskoj razini, dijetetičari su prepoznati kao zdravstveni djelatnici, a njihov glas sve se više čuje.

Podršku kongresu dalo je i Ministarstvo zdravlja te Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske, a na otvaranju je zamjenik ministra poljoprivrede **Tugomir Majdak** istaknuo: „Vlada RH i Ministarstvo poljoprivrede prepoznali su proizvodnju hrane kao jedno od ključnih pitanja, ne samo gospodarskog razvoja već i dobiti društva u cijelosti. Nakon dugo vremena, pristupa se izradi Strategije razvoja poljoprivrede i prehrane

industrije Republike Hrvatske koja će biti izrađena do kraja godine. Danas više nije dovoljno proizvoditi samo sigurnu i kvalitetnu hranu već hrana mora biti nutritivno vrijedna. Uravnotežena i raznovrsna prehrana jedan je od ključnih faktora zdravlja, dugovječnosti, vitalnosti i kvalitete života. Međutim, pretilost i druge uz prehranu vezane nezarazne bolesti su jedan od najvećih javnozdravstvenih izazova. Teret bolesti povezanih s neadekvatnom prehranom u Europi, ali i globalno, je sve veći.“

Mediterranska prehrana, kao zlatni model pravilne prehrane i dijetoterapije brojnih bolesti današnjice, istaknuta je kroz brojna predavanja, a u cijelosti se toj temi posvetio **prof.dr.sc. Željko Krznarić**, predsjednik Hrvatskog liječničkog zbora. U izlaganju je istaknuo kulturološku ulogu mediteranske prehrane u održanju nacionalnog identiteta, ali i brojne zdravstvene prednosti tog tradicionalnog i nama bliskog načina prehrane. Nažalost, iako je sve više dokaza koji govore u prilog zdravstvenim blagodatima mediteranske prehrane, vidljivo je i da taj obrazac prehrane nestaje s prostora Mediterana.

Na kongresu su prikazane brojne uspješne prakse suradnje liječnika raznih specijalizacija s nutricionistima i dijetetičarima u zdravstvenom sustavu. Također, prikazan je model suradnje u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na primjeru nutricionističkog savjetovališta u sklopu Doma zdravlja Zagreb - Zapad, a predavanje je održao **dr.sc. Miro Hanževački**, ravnatelj Doma zdravlja Zagreb - Zapad uz podršku **nutricionistkinje Mirje Jošić** iz Vitaminoteke. U nekoliko predavanja koja su održali vrsni liječnici i nutricionisti istaknuta je važnost i snaga dijetoterapije u liječenju brojnih bolesti poput dijabetesa, kardiovaskularnih bolesti, metaboličkih bolesti, bolesti bubrega, debljine i glioblastoma. Jedna sekcija posvećena je mikrobioti kao sve bitnijem „virtualnom organu“ te je prikazan projekt Hrvatske zaklade za znanost pod vodstvom **doc.dr.sc. Donatelle Verbanac**, MINUTE for IBD koji se bavi proučavanjem sastava mikrobiote u bolesnika oboljelih od upalnih bolesti crijeva.

Na kongresu je bilo riječi i o sigurnosti i kvaliteti hrane, uvijek aktualnim temama o kojima su govorile prorektorica **prof.dr.sc. Mirjana Hruškar** i **doc.dr.sc. Jelena Đugum** iz Ministarstva poljoprivrede RH. Nutricionizam je vrlo atraktivna znanost, ali i često se susrećemo i s potencijalnim kontroverzama na ovom polju, posebice kada je riječ o prehrani sportaša, ostacima pesticida i zadržavanju nutritivnih svojstava u konzerviranoj hrani, blagotvornom utjecaju umjerene konzumacije alkohola i brojnim drugim temama o kojima se govorilo na ovom kongresu.

NUTRIJENTI OD JAVNOZDRAVSTVENOG ZNAČAJA

Kroz nekoliko predavanja prikazane su aktualne nacionalne europske i američke smjernice za pravilnu prehranu te recentne izmjene u tumačenju smjernica. Kao ključni nutrijenti od javnozdravstvenog značaja prepoznati su sol, dodani šećer i trans masne kiseline. Budući da se u Hrvatskoj već dugi niz godina radi na osvješćivanju problema prekomjernog unosa soli kroz strateške planove i inicijative, posebni je značaj stavljen upravo na tu temu. Na primjeru jedne hrvatske mesne industrije, pokazano je kako je moguće smanjenje udjela soli od čak 25% u cijeloj kategoriji mesnih prerađevina, što ima značaj i na populacijskoj i javnozdravstvenoj razini.

Unatrag dvadesetak godina studije kontinuirano pokazuju kako je znatno važnija kvaliteta unesenih masti u prehrani od kvantitete, a kao apsolutno štetne prepoznate su trans masne kiseline koje nastaju hidrogeniranjem biljnih ulja. Štoviše, američki FDA objavio je kako se trans masne kiseline više ne nalaze na GRAS listi (Generally Recognized as Safe), a Danska ih je u potpunosti zabranila zakonom. Konzumacija trans masnih kiselina u Hrvatskoj je značajno snižena unatrag posljednjih 10 godina zbog tehnoloških inovacija u proizvodnji margarina, međutim, još je uvijek potrebno uvesti izmjene u recepture proizvoda koji sadrže djelomično hidrogenirane masti, poglavito u skupini pekarskih i konditorskih proizvoda. Važnost razmatranja ukupnog unosa dodanog šećera posebno je istaknuta kroz američke smjernice, a na američkim deklaracijama bit će obvezno navođenje dodanog šećera kako bi potrošači imali jasnu informaciju o sadržaju dodanog šećera u proizvodu.

Kako bi svijest i znanje o ovim temama u potrošača rasli, potrebno je kontinuirano provođenje edukativnih projekata o pravilnoj prehrani i tjelesnoj aktivnosti, ali i uvođenje nutrivigilancije koja uključuje praćenje sigurnosti dodataka prehrani. O uvođenju nutrivigilancije na razini Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo govorila je **dr.sc. Lea Pollak**, a **dr.sc. Vedran Poljak** prikazao je Strateški plan prevencije kroničnih bolesti u Republici Hrvatskoj.

Multidisciplinarni tim pod vodstvom **prof.dr.sc. Sanje Kolaček** iz Klaićeve bolnice u Zagrebu prikazao je neke od nutritivnih dilema u pedijatriji, od rastućeg problema alergija na hranu, pitanja mogućnosti primarne prevencije celijakije, primjene probiotika i nutritivnog statusa djece.

Eva Pavić, mag.spec. s KBC-a Zagreb moderirala je panel o pristupu komunikaciji i edukaciji pacijenata o prehrani na kojemu su **prof.dr.sc. Veljko Đorđević** i **doc.dr.sc. Marijana Braš te Sandra Crnko, mag.nutr.** govorili o pristupu pacijentu i važnosti komunikacijskih vještina u svakodnevnom radu.

Naši istaknuti psihijatri i članovi multidisciplinarnih timova za liječenje poremećaja hranjenja sudjelovali su na panelu o poremećajima hranjenja na kojemu je istaknuta specifičnost i težina problema i pristup pacijentima, koji se značajno razlikuje od pristupa drugim pacijentima koji se upućuju na nutricionističko savjetovanje. **Dr. Hrvoje Handl** na kraju panela pročitao je pjesmu „Kosti“ koju je napisala pacijentica oboljela od anoreksije nervoze, a svojom interpretacijom i autentičnošću tog umjetničkog djela dočarao je agoniju koja prati tu tešku dijagnozu sa sve većom učestalošću u djevojaka, ali i mladića u Republici Hrvatskoj. ■

TIJEKOM TRAJANJA KONGRESA, SUDIONI CI SU AKTIVNO BICIKLIRALI KAKO BI UKAZALI NA VAŽNOST TJELESNE AKTIVNOSTI